

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIIEI ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUI

Slujirea lui Dumnezeu.

Predică ținută de P. Sf. Episcop Grigorie în Catedrala din Sibiu în 29 Oct. 1934, cu prilejul Congresului Frații Ortodoxe Române și al Asociației Clerului „Andrei Șaguna“.

*Inalt Pea Sfințite Stăpâne,
Prea Sfințiților Părinți,
Prea Cucernici Părinți și Frați,*

Urmașii sfinților apostoli, episcopii și preoții de aproape 2000 de ani cuceresc pentru Hristos miliardele și miliardele de inimi ale oamenilor. În tot timpul acesta nemărginita bunătate a lui Dumnezeu revărsatu-s'a ca un fluviu binecuvântat, dând viață și ocrotind viața sufletească și trupească. Prin apostoliatul preoților contopitu-s'a voința multora cu voința lui Dumnezeu, inima și voința lor legatu-s'a de Cer. Prin zel apostolesc multe suflete au fost împodobite cu îmbrăcămintea lui Hristos, dar și mai multe au fost mântuite din bezna păcatelor.

Dă-ne Doamne, să înțelegem și noi slujitorii Tăi tăria biruinței lor, fă-ne Doamne să pătrundem focul apostoliei lor, ajută-ne să fim și noi ca pescarii din Galileea, ca și după zadarnice și ostentioare încercări de cuceriri de oameni să continuăm munca noastră.

Noi știm Doamne, că 1500 de ani au trebuit pentru călăuzirea spre cer a poporului evreesc și că robul tău Moise nu a obținut isbândă deplină, dar a nădăjduit întru veșnicia Ta. Acela pe cari i-a scos din Egipt sufletește au rămas tot robi și s'au închinat la idoli, dar neamul nostru românesc sub conducerea apostolilor săi aleargă spre Tine Dumnezeule. Și aceasta o dovedim noi fraților prin gândurile, cuvintele și faptele noastre.

Strămoșii noștri Romani ne-au lăsat moștenirea civilizațiunii, a societății organizate, a statului juridic și a omului cuceritor. Istoria ne arată că până când a existat un cetățean roman ca soldat brav, cohortele romane se refăceau și chiar după înfrângeri istoricii vorbeau de exercitus romanus. Armata punică a lui Anibal a suferit la Zama o singură înfrângere și n'a

mai existat.

Deci strămoșii romani au dat naștere miracolului roman. Grecii cei vechi au modelat arta și știința, englezii au devenit cuceritorii mărilor, germanii au devenit meșterii tehnicii, numărând și nisipul mărilor, francezii reprezentanți ai spiritului subtil iar noi românii ne-am plăsmuit sufletul din dragostea evangheliei și până când în alte țări materialismul cântă cântece macabre, noi ridicăm biserică mai multe decât orice națiune.

Adevărul acesta ne dă sentimentul liniștit, că suntem pe urmele voinței divine și că neamul nostru își dă seama de răspunderea ce o are în fața lui Dumnezeu căci nu zadarnice sunt pildele cu potopul Sodoma și Gomora, nu zadarnice sunt nici groaznicile cataclisme de azi din Japonia și din alte părți ale lumii dispărând orașe și oameni.

Nu zadarnic s'au dat pildele lui Noe, Avram, Isaac și Iacob, căci pentru a trezi pe oameni din somnul păcatelor a trimis Dumnezeu pe proroci, pe Mântuitorul, pe sfinți și pe mucenici.

Ca să vină Hristos și împărăția lui a fost toată truda sfinților apostoli și a urmașilor lor. De dorul biruinței lui Hristos s'a pocăit și apostolul Petru, de acelaș dor cuprins a stat 2 zile pironit pe cruce sf. apostol Andrei ca poporul și de acolo să propovăduiască. Acest dor a atașat de pieptul feciorelnic al Mântuitorului pe sf. Evanghelist Ioan, cu acest dor a stat în genunchi apostolul Iacov, ori de câte ori se ruga și prin aceasta ranele s'au înfrățit cu genunchii lui.

Și ce să zicem de sf. apostol Pavel, care a fost legat în lanțuri pentru Hristos. „Aceasta este o mare cinste, este mai mult decât a fi rege sau consul, aceasta trece orice demnitate. Nimic nu este mai de cinste decât lanțurile pentru Hristos, decât lanțurile cari

au îngreuiat acelea mâni. A fi legat, a fi închis pentru Hristos este mai sublim decât a fi apostol, învățător sau evanghelist.

.... Pe vremea aceea temnița era mai măjestoasă decât un palat împărătesc, căci un deținut pentru Hristos era locuitorul ei. A fi legat pentru Hristos este poate mai mult decât a sta de-a dreapta Domnului și mai bine decât un loc pe cele 12 tronuri.... O, dacă mi-s'ar da să aleg între două lucruri, a ședea între îngeri sau cu sf. apostol Pavel, eu aș alege temnița..... o, fericele lanțuri, o sfinte mâini împodobite cu astfel de lanțuri. Nu erau așa de vrednice de cinste mâinile lui Pavel, când a ridicat pe ologul din Lystra ca și atunci când erau legate cu lanțuri. Dacă aș fi trăit în timpul acela, l-aș fi îmbrățișat cu căldură și le-aș fi atins de ochii mei și nu aș fi cruțat nici o osteneală să sărut mâinile legate în lanțuri pentru Domnul meu."

Și atunci iubiții mei, nu-l mirare că fața sfântului Ștefan radia de strălucire, când era ucis și vedea mărirea lui Dumnezeu. Un sfânt ca Atanasie, părintele ortodoxiei spune: chiar dacă lumea întreagă ar fi împotriva, cu Atanasie, mărturisesc, că Iisus este fiul lui Dumnezeu. Când împăratul Iulian a exilat, ba a amenințat cu moartea pe sf. Atanasie, acesta plin de liniște sufletească a spus în fața împăratului: „Aveți suflet bun fiilor, acesta este numai un nouraș care în scurtă vreme dispăre”. (Nichifor Callixt: Ist. bis. Cap. 10).

Văzând atâtea mărturii ne dăm și noi cei de azi seama de răspunderea ce avem în fața lui Dumnezeu. Michel Angello are un minunat tablou despre judecata din urmă. O sguuitoare privește se înfățișează privitorilor. Chiar și Maica Domnului pare că stă tremurând în fața Celui Ce iarăși va să vie să judece viii și morții. Și înțelegem scena tabloului, căci Acel Hristos care în drumul spre Golgota se desparte de sfânta sa Mamă, așezând datoria chemării sale deasupra lacrimilor ei, acel Hristos este al dreptății divine și a răbdat moartea pe cruce. Acest Hristos prin moartea și învierea Sa a dat apostoli prooroci, mucenici și sfinți și dacă aceștia au biruit, au biruit fiindcă au avut duhul lui Hristos.

Să-l rugăm pe Dumnezeu Cerulul și al pământului să ne numere pe noi între slugile Sale credincioase, căci secerișul este mult iar lucrătorii puțini, să rugăm pe Dumnezeu a lumina mintea să vedem că în lupta vieții numai cel vrednic de ea biruiește. Să-L rugăm pe Domnul vieții a ne face stâlpi de întărire și statornicie, turnuri de dreptate și adevăr, scutiri de milă și îndurare, faruri luminoase în bezna lumii trecătoare, și apărători ai patriei și națiunii care ne-a născut și ne-a crescut.

Și voi iubiți intelectuali și voi creștini simpli cari vedeți munca noastră, care ne vedeți la altar, — cum zice sf. Grigorie Teologul — alături de îngeri

slujind lui Dumnezeu și preamărindu-L alături cu arhangheli, cari ne vedeți în slujba unei chemări ce trece granițele timpului și ale spațiului, — dați-ne ajutorul vostru prețios. Căci simțim că multă lume năcăjită aleargă după cuvântul mângâierii și nădejdi, simțim că precum oglinda lucie a lacului Ghenezaretului mângâia fața lui Iisus, și noi trebuie să rămânem mângâiați de ostenețile noastre și ne cade bine să știm că în școală, în birou, în atelier ați ridicat și voi mâni spre rugăciune, așa cum pre voi v'a învățat să faceți scumpele voastre mame.

Aduceți-vă aminte, că odinioară soția lui Lațcu Vodă al Moldovei era ortodoxă din Ardeal și s'a împotrivit tendințelor catolicizante, lăsând pe fiica sa, domnița ortodoxă Atanasia ca apărătoare a ortodoxiei. Aduceți-vă aminte că Pătrașcu Vodă, tatăl lui Mihai Viteazul tipărea cărți bisericești și luați îndemn dela pilda iubitului nostru Rege Carol al II-lea, care își mărturisește ortodoxia în fața țării. Luați aminte că diavolul și sateliții lui, prin scrieri imorale, placate, chipuri obscene și oameni imorali vôlește să distrugă credința și morala.

Și să știți că precum sutașul din Capernaum cu puterea, bunătatea și dragostea lui stătea neputincios și nu putea ajuta slujii sale, până când a cerut ajutorul lui Dumnezeu, — așa trebuie cu toți împreună, clerul și poporul să cerem milostivului Dumnezeu ca să ne ajute a lupta pentru validitatea drepturilor lui Dumnezeu în țara noastră. Și împreună să mărturisim: că „nici moartea, nici viața, nici îngeri, nici căpeteniile, nici puterile, nici cele de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncul, nici altă făptură oarecare nu poate pe noi să ne despărtească de dragostea lui Dumnezeu, care este întru Hristos Iisus, Domnul nostru” (Rom. 8 v. 38—39). Amin.

Marile serbări dela Sibiu

Congresul „Frăției ortodoxe române“

În ziua de Duminică 28 Octomvrie, Sibiu a avut un praznic de mare însufiețire. În prezența a zeci de mii de creștini și intelectuali s'a deschis cel dintâi congres al Frăției ortodoxe române. Peste tot domnește o animație de nedescris. Steagurile și ghirlandele de verdeață se îmbină în mod armonios cu porturile pitorești ale miilor de săteni și sătence veniți chiar de departe din Banat, Crișana, Bihor, oropsitul Maramurăș, vechiul regat și Basarabia.

Din Arad, au plecat Sâmbătă dimineața P. P. S. S. Lor Episcopii Dr. Grigorie Comșa și Dr. Vasile Lazarescu însoțiți de arhimandritul P. Morușca, consilierul M. Păcățianu, domnii Iosif Moldovan, Emil Velici, Vintilă Popescu, Dr. Grozda din Buteni, Dr. Pompiliu Cioban, Dr. Adam Iancu, Ascaniu Crișan D. Popovici etc.

La ora 9 s'a oficiat serviciul divin în catedrală de către I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, asistat de P. P. S. S. Lor Episcopii Grigorie din Arad, Vasile dela Caransebeș, arhieriei Magier dela Oradea și Stan din Sibiu, Arhimandritul Morușca și o mulțime de protopopi și preoți. Biserica era ticsită de credincioși. Răspunsurile au fost cântate cu perfectă precizie de corul Gh. Dima, sub conducerea profesorului Timotei Popovici.

La sfârșitul serviciului religios I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, a rostit următoarea predică impresionantă:

Când cei doi apostoli ai Mantuitorului, Petru și Ioan au vindecat un schiop pe care-l cunoștea întregul Ierusalim, fiindcă el cerșea la poarta principală a templului, mai marii iudeilor, în loc să-l laude pentru minunea lor, l-au adus spre judecată înaintea Sanhedrinului, marele tribunal al fariseilor și savori. Cei doi apostoli nu erau cărturari, ci oameni de rând, prin viața și înțelepciunea lor, de aceea mai marii iudeilor socoteau că au să-și plarză cumpătul, în fața lor, dar când ei au început să vorbească, cuvântul lor era atât de luminos și de puternic izvorât din adâncul credinței lor, încât fariseii s'au văzut în fața unui neașteptat fenomen spiritual. Petru și Ioan mărturiseau pe Iisus cu o putere uimitoare. Pentru ei divinul răstignit trăia și trăia în ei, se manifesta în minunile săvârșite de ei. Iisus este puterea și țaria noastră, — mărturiseau cei doi apostoli. El este cu noi și cu noi cel ce credem într'însul va fi până la sfârșitul veacurilor. Nu spuse oare Iisus că cel ce crede în el va birui? Acelaș fenomen s'a petrecut și cu poporul nostru românesc, în lupta lui de fiecare zi. Impotriva tiraniei și a nedreptății poporul nostru n'a avut alt sprijin decât puterea credinței lui ortodoxe.

Prin ea a săvârșit minunea persistenței lui etnice și naționale, prigonit și lipsit de școli. Scriptura l-a fost singura învățătoare și cuvântul ei dumnezeesc, hrana de toate zilele, și atât cât vom crede cu țarie. Mantuitorul va fi cu noi până la sfârșitul veacurilor. La noi în țară se legiferează și se fac multiple reforme administrative, culturale, tehnice, în domeniul artei și al economiei naționale. Nu s'a produs însă acea reformă spirituală în adâncurile sufletului național, care să însemne adevărata noastră renaștere morală și fără care neamul nostru nu va putea să-și îndeplinească destinele-i mărețe. Socotesc, deci, însuflețirea cu care Frăția ortodoxă a căutat să solidarizeze în spiritul credinței noastre ostășești pe intelectualii și sătenii ardeleni, o adevărată minune a credinței. Cu Iisus trebuie să mergem deci pe drumul luminei și al vieții și acum, în aceste vremuri de cumplită criză morală, să-l întâlnim în faptul înserării, așa cum l-au întâlnit apostolii pe drumul la Emaus, unde el l-a însoțit și atunci vom merge spre fericire și spre biruința neamului nostru.

Dela mitropolie, înalții oaspeți și invitații s'au îndreptat spre sala „Thalia“, unde s'a deschis congresul în modul cel mai solemn.

Sala era arhiplină de lumea care ținea cu orice preț să fie prezentă la acest eveniment sărbătoros al ortodoxiei, la masă; la afară mulțimea de săteni din județ și împrejurimi asculta discursurile difuzate.

La masa prezidială iau loc: I. P. S. mitropolit dr. N. Bălan, al Ardealului; P. P. S. S. episcopii Gr. Comșa al Aradului și V. Lăzărescu al Caransebeșului,

arhieriei: V. Stan de Rășinari și A. Mager, din Oradea; d-nii Al. Lepădădu, ministrul cultelor; Sextil Pușcariu, președintele forului; d-na Alexandrina Cantacuzino, președinta „Femeilor ortodoxe române“; d-nii Octavian Goga; prof. dr. Ioan Lupăș, fost ministru și Silviu Dragomir; Onisifor Ghibu, profesor universitar; Popescu-Necșești, fost ministru.

În sală se disting mai multe placarde și numeroși prapori ai societăților „Oastea Domnului“ și „Sf. Gheorghe“.

D. prof. SEXIL PUȘCARIU, președintele general al „F. O. R.“, după ce declară congresul deschis rostește următorul discurs:

Prezența d-lui ministru al cultelor și artelor în mijlocul nostru, este pentru noi o dovadă, că guvernul țării prețuește după cuviință aportul mare pe care solidaritatea ortodoxă îl aduce ideii de consolidare națională. Salutându-l în mijlocul nostru, îl asigurăm de recunoștința ce l-o purtăm.

Suntem de asemenea recunoscători d-nei prezidente a societății naționale a „Femeilor ortodoxe“ pentru cinstea ce ne-o face venind în mijlocul celor ce urmărim ridicarea și afirmarea bisericii dreptmăritoare ca și societatea pe care o conduce cu atât de înțeleaptă râvnă și devotament. Salutăm asemenea pe toți cei ce venind la acest congres în număr atât de mare, măresc prestigiul acestei manifestații ortodoxe.

Frăția ortodoxă română se întrunește azi în întâia ei congres ordinar. Timpul ce s'a scurs dela grandioasa adunare de constituire din 5 Martie 1933 e prea scurt pentru ca să putem cântări astăzi roadele unei experiențe și să judecăm dacă țelurile pe cari ni le-am pus și căile pe care voim să ajungem la ele sunt cele mai bune, totuși ne putem da seama, că existența noastră e perfect justificată.

Privirile noastre trec dincolo de clipele pe care le trăim și întemeiate pe cunoștința trecutului, încearcă să deslușească orientările pentru viitor. De aproape un veac și jumătate ne străduim să introducem la noi civilizația apuseană. În urma unor eforturi mari și stăruitoare, România s'a încadrat între statele civilizate. De sigur că nu noi suntem cei ce am voi să fie stăvilii la noi mersul triumfal al civilizației apusene de caracter romanic. Am dori dimpotrivă, ca ea să pătrundă adânc în masele populației și să nu rămână o prerogativă a straturilor sociale suprapuse. Ceeace nu ne-a putut da însă și nici nu ne va putea da apusul, este cultura lui. De acest lucru nu țin seama cei ce răspândesc amăgitoare parolă a legăturilor strânse culturale cu romanitatea apuseană, prin catolicism. Cultura nu e o marfă de import și ea nu poate deveni o forță creatoare decât atunci, când se dezvoltă pe solul din care a răsărit. Ceeace ne trebuie acum când întregul popor românesc a ajuns în sfârșit să se desvolte în plină libertate, este mai degrabă o emancipare spirituală de sub tutela străină-țării, căreia prea mult timp l-a fost tributară gândirea noastră și al cărei prestigiu exagerat amenință să ne înăbușe originalitatea noastră etnică. De sigur că civilizația și cultura se întregesc una pe alta, în apusul scutit de invaziile hoardelor pustietoare, revărsate din stepele Asiei. Civilizația și cultura au ajuns chiar să se confunde una cu alta atât de mult încât sunt limbi, ca cea franceză, care le numesc cu un singur cuvânt. Învățând pe om să-și potolească instinctele ancestrale și să se supună legilor sociale,

civilizația a făcut agreabilă viața în societate, punând în aplicare practică cunoștințele agonisite prin cultură deprinzând pe om să iubească munca și să prețuiască avantajele organizației, l-a dus la acele progrese tehnice care-i dau în mână arme din ce în ce mai perfecționate, în lupta cu forțele naturii. Dar aceste forțe sunt diriguite de o putere superioară, care n'a dat omului numai rațiunea ca să le apropie și să și le servească, ci sufletul capabil să simtă măreția armoniei vecinice, ce stăpânește natura. Pentru ca țaria morală să-și plece cucernic genunchii în fața lui Dumnezeu, civilizația a produs bună starea și prosperitatea, deprinzând pe om la viața agreabilă și confortabilă, dar agrementul și confortul au produs luxul și desfrâul, cărora se închină toți gangsterii, fiili civilizației moderne. Fericirea n'o poate da decât cultura noastră milenară, care nu s'a dezvoltat în apus, în orașele cu strade obișnuite, ci în satele cu spor binecuvântat, în copii și în cătunele cu casele risipite, în care simțul de solidaritate rămânea restrâns și pornirile individualiste nu erau îngădite de necesitățile sociale de ordin mai înalt. Belșugul turmelor și bogăția pământului, chiar când roadele lor se strângeau pentru alții l-au făcut pe român darnic și lipsit de acel simț de prevedere, care te scutește de surprizele grele ale zilei de mâine, dar care degenerază la atâtea alte popoare în zgârcenie, meschinărie și neospitalitate.

Numai grefată pe cultura care izvorăște din structura etnică a unui popor, din concepțiile lui filosofice, dictate de mizeria în care se închină de o mie de ani, și câștigate printr'o lungă experiență, cu ecourile din cele mai îndepărtate timpuri, civilizația poate fi o binefacere. Altminteri ea distruge adesea bunuri culturale de cea mai mare valoare. Aceasta se vede tocmai la noi, unde nepotrivirea între civilizația orășenească a occidentului, neadaptată în mod treptat culturii noastre de esență sătească, a produs acel dezechilibru care dă orășenului român o inferioritate în ceace privește forța și calitățile morale față de țaran. Suntem adânc convingși, că acest neajuns nu poate fi tămăduit decât de biserica strămoșească, care, în toate timpurile s'a identificat cu structura noastră sufletească și a patronat cele mai multe și mai importante manifestări culturale în trecut. De aceea, Frăția ortodoxă română și-a îndreptat activitatea îndeosebi spre orașele noastre, chemând din nou la altarul strămoșilor pe cei ce s'au îndepărtat de el, atrași prea mult de himerile unei civilizații ce le-a distrus în parte fondul sufletesc sănătos. Acțiunea noastră va fi încununată cu atât mai mult succes cu cât porțile bisericilor vor fi mai largi deschise pentru cei ce caută mângăiere și cu cât preoții noștri nu se vor mulțumi ca credincioși să vină în casa Domnului, ci își vor căuta parohienii acasă la ei, spre a aduce echilibru în suflete turburate, reconfort și mângăiere pentru inimi șovăelnice.

Biserica noastră drept credincioasă nu poate fi o instituție inertă, întemeindu-și dreptul de existență numai pe trecutul ei plin de glorie, ci ea trebuie să devină din ce în ce mai activă, mai militantă. Gândurile imperialiste sunt străine ortodoxiei. Aceasta nu însemnează însă că ea poate rămâne indiferentă față de tendințele tot mai accentuate ale eterodocșilor de a face prozelitism și de a-și întinde puterea pe socoteala noastră. Nu numai un drept indiscutabil de legitimă apărare ne silește să stăvilm aceste încer-

cări, ci și convingerea noastră nestrămutată că apărând biserica noastră dreptmăritoare, apărăm însuși statul român și slujim ideea națională ce trebuie să rămână cel mai puternic suport al lui. Națională cu adevărat, nu poate fi decât biserica ce s'a născut deodată cu poporul nostru și s'a identificat totdeauna cu aspirațiile lui care nu așteaptă ca să-i vină cuvântul de ordine de dincolo de hotarele țării. De aceea, e bine s'o știe toți, și mai ales cei ce pe căi insidioase în timpul din urmă și fățiș, încearcă să ridice pretenții absurde și contrare intereselor românești, că noi cei dela Frăția ortodoxă română suntem hotărâți să veghem cu toată energia ca nimic să nu fie știrbit din drepturile noastre de biserică dominantă. Această dominație a ortodoxiei, înscrisă în actul constituțional de înțelepciunea conducătorilor noștri, e dictată de interese superioare și eterne de ordin național — și în privința ei nu există revizionism și încălcare de hotare — toate celelalte învoeli, acorduri, concordate și pacte încheiate din oportunism momentan, sunt vremelnice și pot fi denunțate și revăzute.

Prin conferința pe care I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae a binevoit să o pregătească, congresul nostru ține să manifeste în mod hotărât voința de a-și păstra neștirbită autonomia. Suntem încredințați cu toții că numai asigurându-i-se dreptul nestânjenit de a-și fixa doctrina și de a se organiza și administra singură, dăm bisericii noastre puterea și prestigiul de care are nevoie și o putem feri de dezastruoase ingerințe politice. Autonomia pe care o cerem pentru noi n'o vom refuza altor biserici, cu o condiție însă, ca bisericile care se bucură de ea să se încadreze desăvârșit în ideea statului național român, iar acesta să-și exercite conștiințios dreptul lui de control. Noi care n'avem nimic de tănuț — și ținem organelor de control ale statului, în orice vreme, cărțile gospodăriei noastre deschise, am vrea, ca statul să știe spiritul ce domnește în toate bisericile dela noi, să cunoască organizațiile lor până în cele mai mici amănunte, să fie exact informat despre felul cum se cheltuiesc banii lor și despre legăturile ce le au în țară și dincolo de hotarele țării.

Convingși că o faptă prețioasă mai mult decât zece discursuri oricât de frumoase, am voit, să ne prezentăm azi înaintea dvs. cu un rezultat palpabil al străduințelor noastre de un an și jumătate. Ținem să vă anunțăm că fundațiunea Gojdu a fost în sfârșit recuperată dela cei ce o dețin în mod abuziv. Am plăcerea de a vă anunța că guvernul actual, impresionat de sigur de intervențiile repetate ale chiriarhilor noștri și de moțiunile cu zeci de mii de iscălituri, cu care m'am prezentat d-lui ministru de externe, este pe cale de a soluționa litigiul existent.

„Tot înainte“, e deviza pe care o urmărim, străduința și neodihna mijloacele prin care voim s'o ducem la îndeplinire.

Numai angajând la luptă necontentită forțe noi și devotate vom izbuti să realizăm ceva, căci pe fiecare an moartea ne rărește rândurile, lasând goluri adânc simțite pentru biserica noastră dreptmăritoare. La Caransebeș s'a stins înțeleptul, cucernicul și bunul episcop Iosif Bădescu, la Arad, un steag purtat o viață întreagă a căzut din mâna lui Vasile Goldiș, la Cluj s'a prăbușit în tolu unei activități dedicate din ce în ce mai mult bisericii ortodoxe unul din cei mai învățați sprijinitori ai ei, Gheorghe Bogdan Duică, devotatul președinte al secției sibiene a Frăției ortodoxe

române. Păstrând cu sfințenie în inimile noastre amintirea lor, dorim ca bunul Dumnezeu să-i primescă în cer, între aleșii săi, iar pe pământ Ideile lor să afle însufleții propagatori și pilda lor vrednicilor urmași, așa cum văduvita episcopie a Caransebeșului și-a găsit arhipăstorul luminat, de care cu dreptate ne leagă atât de mari speranțe.

Recunoștința pe care o datorăm celor ce-au înclinat cea mai bună parte a muncii lor bisericii ortodoxe din Ardeal, ne îndeamnă să ne amintim că de curând s'au împlinit o sută de ani dela nașterea lui Zaharia Botu, al cărui teren de rodnică activitate a fost tocmai Sibiul. Aici a studiat teologia, aici a fost profesor de pedagogie și după ce s'a întors dela Lipsca marilor teologi, a funcționat ca profesor la seminar, ca redactor al „Telegrafului Român” și al „Transilvaniei”, ca asesor consistorial și ca parohul și protopresbiterul care a întrebuițat amvonul pentru predicile sale pline de înțelepciune. Scrisul său bogat și multilateral e mărturia erudiției și a dorului său nestins de a-și sluji biserica și de a fi un îndrumător vigilent al tineretului. Inglobând acest modest centenar în serbările noastre de azi, am crezut că suntem spiritul ce însuflețește asociația noastră și tot în acest spirit ne găsim dacă înainte de începerea lucrărilor noastre, vom da expresie ca români și ca ortodocși, devotamentului adânc și statornic față de Tron, prin telegrama omagială ce o vom trimite M. S. Regelui.

D. președinte a citit apoi următoarele telegrame:

MAIESTĂȚII SALE REGELUI

București.

Frăția ortodoxă română, adunată în Sibiu în întâiul ei congres anual, îndreaptă cu profund respect și nețârmurită iubire îatâiul ei gând spre Cel ce veghează cu tărie și devotament asupra bisericii ortodoxe, care este cel mai neclintit stâlp al Tronului și reazăm etern al statului național românesc.

Sextil Pușcariu

Președintele Frăției ortodoxe române

PREA SFINȚITULUI PATRIARH

București

Frăția Ortodoxă română, adunată la Sibiu în întâiul ei congres anual, regretând că nu poate avea în mijlocul ei pe capul bisericii ortodoxe, îi trimite expresia celui mai sincer devotament și îi cere binecuvântarea pentru lucrările ei prezente și viitoare.

Sextil Pușcariu

Președintele Frăției ortodoxe române

D-LUI G. TĂTĂRESCU

Președintele consiliului de miniștri

București

Frăția ortodoxă română, adunată la întâiul ei congres anual în Sibiu, vă aduce adânci mulțumiri pentru sprijinul ce l-ați acordat todeauna bisericii drept credincioase și vă roagă să fiți și în viitor paznicul drepturilor ei de biserică dominantă.

Sextil Pușcariu

Președintele Frăției ortodoxe române

D-lui STELIAN POPESCU

Președintele Ligii antirevizioniste, București

Biserica strămoșească s'a identificat todeauna

cu idealul național. Frăție ortodoxă română vă trimite dela întâiul congres adevăratele ei în lupta contra revizionismului asigurându-vă de sprijinul ei necondiționat.

Sextil Pușcariu

Președintele Frăției ortodoxe române

Luând cuvântul I. P. S. S. dr. Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului, spune următoarele: Sunt nespus de fericit că în scurt timp pătura intelectuală din întreaga noastră mitropolie s'a înrolat în rândurile „Frăției ortodoxe române” și de asemenea sunt fericit că mișcarea pornită de noi a avut un larg răsunet în opinia publică de dincoace de Carpați. Astăzi, „Frăția ortodoxă” reprezintă o forță de care trebuie să se țină seamă. Cu acestea, dau binecuvântarea mea arhlerească primului congres al forului, dorindu-i multă rodnicie în lucrările sale. Domnul Ministru al cultelor A. Lapedatu rostește următoarea vorbire:

Ca fiu credincios al bisericii mele, ca membru al supremelor ei organe de conducere și ca ministru al cultelor, am ținut de înaltă datorie să răspund invitațiunii ce mi s'a făcut de a participa la acest întâi congres general al Frăției ortodoxe române, de dincoace de Carpați.

Căci era, evident, pentru mine, o chestiune de înaltă datorie să fiu, ca credincios alături de toți acei cari, acum doi 2 ani, ne-am constituit la Cluj, în această asociațiune de susținere și promovare, pe noi căi și prin noi mijloace, a intereselor de tot felul ale bisericii noastre, — să fiu, ca membru în supremele organe de conducere ale acestei biserici, laolaltă cu soții mei, la locul de onoare și răspundere, la care ne-au angajat, în acelaș scop, încrederea colectivă a celor ce ne-au trimis în aceste locuri, — să fiu, în sfârșit ca ministru al cultelor, prezent la un congres în care se vor debate și decide, de bună seamă, chestiuni de osebit interes pentru viața bisericii noastre în legătură cu acea a Statului.

Acesta este rostul prezenței mele la congresul general al Frăției ortodoxe române, frăție reclamată și de împrejurările grele și neliniștitoare ale vremurilor prin cari trecem. Căci trăim, în adevăr zile turburi și nesigure. Totul se clatină și tinde, pare că să se risipească în jurul nostru. Chiar întocmirile și așezămintele pe cari le-am crezut mai trainice și mai durabile! Singură instituțiunea divină a Mântuitorului stă neclintită pe platra ei de temelie, înfruntând, ca și'n alte asemenea epoci, cu vrednicie și demnitate, adversitățile și îndepliniindu-și mai departe, cu aceeași conștiință și râvnă apostolică, misiunea...

Și, din fericire, alături de această conștiință și râvnă a conducătorilor ei firești, ierarhi și clerici, stă conștiința și râvna credincioșilor, a mirenilor. Aceasta cu deosebire la noi, celace avem în această privință, a solidarității clerului și poporului, o îndelungată și frumoasă tradiție. Căci, cel puțin de 70 de ani, mireni noștri stau, în chip organizat și legal, cu interes și devotament, în slujba bisericii lor, fiindu-i stâlp și scut, puternic și nebiruț, în vremurile de urgle politică dinainte de Unire. Ei au ținut atunci plept atacurilor perfide și loviturilor necruțătoare ce s'au dat împotriva bisericii noastre și prin ei s'au câștigat succesele și biruințele ce i-au asigurat respectarea drepturilor și bunurilor.

La fel, azi, în împrejurări, e drept, schimbate în bine, sub anumite raporturi, dar tot așa de grave sub altele, mireni au simțit datorie să se așeze din

nou, cu și mai multă grijă și vigoare, la postul de sprijin și ajutor, de veghe și apărare, pentru ca biserica noastră strămoșească să-și mențină poziția pe care a avut-o totdeauna în trecut și care i s'a recunoscut formal în organizația noului Stat român întregit, să-și asigure drepturile și viața ei autonomă potrivit tradițiilor sale și dispozițiilor fundamentale ale ordinii noastre constituționale și să și îndeplinească cât mai bine rolul în viața spirituală, culturală și socială a neamului.

În frunte cu drept credinciosul și înțeleptul lor Suveran, statul și națiunea, de cari biserica ortodoxă română este indisolubil legată, dela întemeierea și orânduirea sa, își vor face, desigur, datoria. Încât pentru mine, în demnitatea în care mă găsesc, ca ministru al cultelor, conștient de aceste datorii, am început, cu sprijinul larg și înțelegător al guvernului din care fac parte, opera de redresare, atât ce privește poziția ei către stat, cât și ce privește situația ei morală și materială. Și anume — reparând nedreptățile și umilirile ce i s'au adus și asigurându-i un regim de dreptate și echitate potrivit legii sale organice, în raport cu numărul credincioșilor, cu situația materială și cu trebuințele ei reale.

Lucrare, evident, dat fiind dificultățile mari prin care trecem, destul de grea și care nu se va putea realiza complet decât treptat și cu cuvenită răbdare. Dar, cu concursul prețios și neprețuit al înalților noștri ierarhi și cu solidara stăruință a tuturor fiilor buni și devotați ai bisericii ortodoxe, vom izbuti totuși.

Sunt, în această privință, plin de încredere și nădejde. Căci soarta acestei biserici, precum în trecut așa și în viitor, este legată de aceea a statului și a neamului, cu cari s'a confundat în toate vremurile și de cari înțelege să nu se despartă niciodată.

Iar soarta statului și neamului se găsește astăzi, în mâinile unui monarh tânăr și vigoș, plin de înțelepciune și patriotism și cu cea mai ferbinte și hotărâtă dorință și voință de a-și sluji și călăuzi neamul și biserica pe calea neîncetatei consolidări și propășiri, ca urmași al unor mari și glorioși înaintași și ca întâiul Rege ortodox al dinastiei ce stă în fruntea României noastre întregite. Cu credință și devotament neclintit dar față de Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, salut cu toată căldura sufletului meu acest congres și pe iluștrii săi conducători, urându-le cel mai deplin succes în lucrările lor.

A vorbit apoi P. S. Sa Episcopul Grigorie, a cărui vorbire o vom publica în n-rul viitor al organului nostru.

P. S. Sa Episcopul Vasile dela Caransebeș a vorbit despre lupta pentru drepturile ortodoxiei, cari se pot câștiga printr'o muncă de solidaritate.

Preotul dr. *Mihail Bulacu* din București, aduce salutul și cuvântul de îmbărbătare al I. P. S. Patriarhului dr. *Miron Cristea*, și își exprimă speranța, ca F. O. R.-ul se va întinde pe întreg cuprinsul țării, precum și dorința de a se unifica învățământul teologic și seminarial.

D-na *Alexandrina Cantacuzino* arată rolul femeilor ortodoxe române în apărarea bisericii noastre naționale, fiind ucenice ale aceluiaș ideal de 25 ani, dată care coincide cu înființarea asociației ce o conduce și în numele căreia a luat cuvântul.

Consilierul Dr. *Ciuhandu* vorbește în numele asociației clerului „*Andrei Șaguna*”.

Păr. Partenie în numele asociației generale a clerului ortodox din țară,

D. dr. *N. Regman*, prefectul județului, spune:

Ortodoxismul românesc ne-a însemnat toate drumurile țării, drumuri șerpuitoare prin șesurile râurilor și pe plaiurile munților cu troițe de sfântă închinare. „Ortodoxismul românesc ne-a împodobit așezările noastre de pretutindeni, jos, în adâncuri de văi și sus, pe creștet de munte cu minunate case de reculegere sufletească. În aceste case închinare Domnului, pe pereții lor, au coborât în fresce de neîntrecută artă toate minunile vieții cerești, spre a se înfrăți în fumul de tămâie cu nădejdlle neamului românesc. Căci ortodoxismul — ne-a spus-o atât de inspirat marele mitropolit *Varlaam*, — este identic cu românismul acestui fecund ortodoxism.

D. dr. Gh. Preda aduce salutul bătrânei asociații de cultură ardeleană „*Astra*,” specificând că biserica și școala au fost cei doi stâlpi care au format întotdeauna baza ființei noastre naționale.

În numele asociației generale a studenților creștini ortodocși români vorbește studentul I. Faur, președintele studenților academiei „*Andreane*”-Sibiu.

D. G. *Lungulescu*, secretarul general al Ligii antirevizioniste române, a rostit o cuvântare, în numele d-lui *Stelian Popescu*, președintele Ligii și directorul ziarului „*Universul*”.

Măreția acestei adunări reunind într'o desăvârșită însuflețire cărturari și săteni, în frunte cu prelații Ardealului, amintește adunarea de pe Câmpia Libertății dela 1848, când poporul întreg era o oaste creștină, condusă de preoții cu crucea în mână. Ostașii Frăției ortodoxe ca și frații din Oastea Domnului sunt de fapt ostașii românismului, cari s'au născut creștini. Creștinismul a fost pentru neamul nostru suprema lege a vieții lui. Când barbarii i-au distrus conducătorii, poporul nostru a fost condus de Dumnezeu.

Iar pe câmpul de luptă, după cum povestesc cronicarii turci și creștini, ostașii lui *Mihail Viteazul* acopereau cu cântecul și invocarea lui *Iisus* strigătele fantastice de Alah ale osmanilor. Credința noastră ne-a fost taina rezistenței și persistenței naționale. Ea trebuie să fie și pe viitor arma nemuritoare și sublimă a sufletului și a neamului nostru.

La sfârșit a luat cuvântul d. prof. univ. dr. *Ioan Lupaș*, care, după ce face câteva propuneri în legătură cu completarea comitetului F. O. R.-ului cu d-nii insp. școlar *Ș. Teșosu*; prof. director *I. Sandu*; *I. Colan*, rector la academia teologică andreiană din localitate și dr. *M. Șerban*, se adresează d-nei *Alexandrina Cantacuzino*, pe care o roagă să dea mâna F. O. R.-ului spre aducerea în țară a osemintelor mamei mitropolitului *Șaguna*, care în prezent zac într'un cimitir din Budapesta și așezarea lor în cripta dela Râșinari.

La ora 2 a. s'a dat în onoarea oaspeților un banchet la Restaurantul „*Boulevard*”.

La ora 5 d. a. tot în sala „*Thalia*” d. *Octavian Goga* a ținut o conferință.

Ședința III-a urmează în nrul viitor.

Cețiți și răspândiți:

»**Biserica și Școala**«

Fidunarea generală a Asociației clerului „Andrei Șaguna“, secția Arad, la Timișoara.

Marti în 23 Oct. a. c. a avut loc în Timișoara, adunarea asociației clerului „Andrei Șaguna“ secția Arad. La ora 10 s'a oficiat implorarea sfântului Duh, în biserica ortodoxă din Fabric, de către protopopul Dr. Șt. Cioroianu asistat de un sobor de preoți. De față erau un număr de vre-o 70 preoți apoi un public select venit să se roage lui Dumnezeu, împreună cu preoțimea noastră.

La ora 11 și 30 minute s'a deschis ședința adunării printr'o amplă cuvântare de președintele Dr. Șt. Cioroianu, protopopul din B. Comloș. De față erau P. S. Sa Episcopul Grigorie, dl. prefect Nistor colonelul Sâmbăteanu în reprezentanța armatei dl. revizor Danilă Iliescu și alți intelectuali.

Președintele aduce omagii de recunoștință activității fecunde dezvoltată de P. S. Sa Episcopul nostru, pentru binele Bisericii, preoțimei și neamului românesc, îndemnând preoțimea să urmeze întru toate modul de a munci a neobositului nostru Episcop. Aduce recunoștința Bisericii bunului creștin care este dl. prefect Nistor, un intelectual cu suflet care ajută cu mână largă bisericile și preoțimea noastră. Prezidiul salută cu căldură falnica noastră armată, cheazășia existenței noastre pe aceste plaiuri. Asemenea aduce salutul preoțimei, către învățători, cu cari au muncit în trecut cot la cot și vor munci și pe viitor împreună pentru progresul poporului nostru. Salută apoi pe reprezentanții presei, cari ridicându-se peste patimile omenești știu să aprecieze rolul preoțimei noastre în viața poporului român.

P. S. Sa Episcopul Grigorie rostește o frumoasă cuvântare, comparând Biserica noastră, cu izvor nesecat din care preoțimea noastră sondează bogății sutlețești neprețuite pentru fericirea poporului românesc. La propunerea P. S. Sale se trimite o telegramă de omagii M. Sale Regelui Carol al II-lea.

Intrându-se în ordinea de zi, se sulevează mai multe probleme, culturale, de asistență, religioase etc.

Părintele președinte Dr. Cioroianu propune și motivează cu multă competență înființarea unui fond pentru ajutorarea preoților bolnavi. Se încinge o discuție animată, în jurul ridicării unui monument marelui Mitropolit A. Șaguna.

Se sulevează ideia întemeierii unei reviste de colaborare între preoți și învățători. Se spune că războiul mondial, desagregarea morală, dar mai cu seamă politica deșantată ar fi săpat o prăpastie între cei doi factori de cultură ai satelor noastre. Noi credem și știm că și acum grație îndemnelor mai înalte pornite de P. S. Sa Episcopul Grigorie preoții noștri muncesc în comun acorđ cu învățătorii pentru progresul satelor noastre. Salutăm cu căldură editarea unei reviste în care să se discute problemele ce privesc biserica, școala și interesele comune ale preoțimei și învățătorimei. Spunem aci numai că această revistă există de peste 50 de ani. „Biserica și Școala“ în trecutul ei de muncă, a fost oglinda fidelă a tuturor acțiunilor de înaintare și de existență a Bisericii, Școalei și slujitorilor acestor două instituții. S'a mai sulevat modificarea statutelor Fondului de ajutorare a preoțimei.

Exaurându-se programul zilei, P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, împloară binecuvântarea lui Dumnezeu, asupra lucrărilor săvârșite în cadrul acestei adunări, îndemnând preoțimea, ca ținând seamă de împrejurările generale prin care trecem, să-și pună în serviciul Bisericii și neamului toate puterile sufletești.

Congresul uniunii orașelor din România în Arad.

Vineri în 28 Oct. primarii orașelor din România s'au întrunit în congres în orașul Arad. La ora 10 P. S. Sa Episcopul Grigorie a oficiat Te Deum în catedrală asistat de mai mulți preoți, fiind de față primarii orașelor din România în frunte cu dl. Ministru de Interne I. Innculeț.

La ora 11 s'a deschis congresul în sala Palatului Cultural, unde s'au rostit mai multe discursuri, în cari s'a accentuat acțiunea de afirmare românească pe toate terenele vieții românești.

P. S. Sa Episcopul nostru a rostit următoarea cuvântare:

Prezența dvs. în mijlocul nostru, îmi prilejuește o adevărată bucurie duhovnicească pentru că v'a adus aici dorul de mai bine pentru România, care trebuie să fie pururea mare și să fie întemeiată pe forța cetățenilor ei.

Biserica ortodoxă română sfințește bătaia inimilor dvs. și văzând grija cu care căutați să statorniciți fericirea cetățenilor, vă însoțește în ostenele dvs. în bărbătându-vă de a nu părăsi drumul început și să mergeți înainte ca luptătorii cari nu pleacă după câmpul de luptă până la biruință.

Cu acelaș interes dorim ca și dvs. și flecare român să ajute fericirea altuia să nu invidieze pe altui să albă inimă curată, să nu urască pe nimeni. Să fie smerit, blând și cu inimă bună, cetățean onest, bun tată de familie, iubit și stimat de toți și cu toți împreună să strige din tot sufletul: Trăiască Regele României Carol II.

Apelez la dv. să sprijiniți și să ajutați biserica strămoșească împotriva tuturor curentelor, căci apărând biserica noastră ortodoxă, veți apăra și interesul însăși al românismului.

Apelez la sentimentele dvs. adevărate românești dorind ca toate faptele d-voastră să ducă la binele și interesul poporului românesc — să-și găsească cel mai fericit ecou în sufletul tuturor.

În numele bisericii împărtășesc binecuvântările mele arhieresti și vă zic „bine ați venit în mijlocul nostru“.

INFORMAȚIUNI.

M. S. Regele, a trimis P. S. Sale Episcopul nostru Grigorie, următoarea telegramă, ca răspuns la omagiile trimise din adunarea generală a Asociației Clerului „Andrei Șaguna“, ținută la 23 Oct. în Timișoara :

CASTELUL PELEȘ

P. S. Sale Episcopului Grigorie

ARAD

Mulțumesc pentru frumoasele cuvinte trimise cu prilejul Congresului preoțimei eparhiale.

CAROL

Al doilea ajutor din „Fondul ajutorului Preoțesc“
La decedarea părintelui Ioan Pinter din Toracul mic, văduva acestuia a ridicat dela casieria Vener. Consiliu eparhial din „Fondul ajutorului Preoțesc“ suma statutară de 25000 douăzeci și cinci mil lei, — minus cotizațiile pe 5 ani dela înființarea fondului, conform articolul 6 din statute.

Aniversarea nașterii M. S. Regina Maria. Luni în 29 Oct. poporul românesc a sărbătorit în mod înălțător ziua nașterii M. Sale Regina Maria.

În biserica catedrală din Arad. s'a oficiat servicia divin pentru sănătatea M. Sale de către I. P. C. Sa Arhimandritul Dr. I. Suciuc asistat de mai mulți preoți: Au participat autoritățile civile, militare și reprezentanții tuturor instituțiilor din Arad. În fața catedralei a stat o companie de soldați cu muzica și cu drapelul.

Toată suflarea românească urează M. Sale Regina Maria viață lungă și fericită.

Cununie. Duminică în 28 Oct. a. c. s'a sărbătorit cununia candidatului de preot Gheorghe Negru, ales preot în Giula, cu Stela Nemet, fiica părintelui, Petru Nemet din Șetin.

Constituirea Ligei naționale contra tuberculozei filiale Arad. Miercuri în 31 Oct. a. c. s'a constituit în orașul Arad, Liga Națională contra tuberculozel, filiala Arad în modul următor: Președinte Dr. C. Radu v. președinte Em. Șapira, secretar Haiduc Teodor, casier inginer Vi. Ieșanu, membri în comitet: Dr. D. Cosma, Dr. Botei, Dr. P. Siardău, preot Florea Codreanu și sub revizor L. Igrășan.

Președintele Dr. C. Radu, într'o alocuție însuflătoare a schițat programul vast pe care are să îl realizeze acest comitet.

BIBLIOGRAFIE.

Dr. Nicodim Mișăș: CANOANELE Bisericii ortodoxe însoțite de comentarii. Vol. II, Partea I Canoanele sinoadelor locale. Traducere făcută de Dr. Nicolae Popovici, profesor la Academia Teologică din Arad și Uroș Kovincici, protoiereul ortodox sârbesc al Aradului Pag VIII + 340. Tiparul Tipografiei Diecezane din Arad Prețul 130 Lei.

Traducătorii lucrării prezente după ce în anii trecuți ne-au dat volumul prim în două părți, care cuprinde canoanele apostolice și ale sinoadelor ecumenice, acum ne dau textul și tălmăcirile canoanelor sinoadelor locale. Traducerea textului canoanelor este făcută de Păr. Popovici, după originalul grecesc din Sintagma Ateniană, ediția cea mai critică de până astăzi a canoanelor. Limba traducerii set clară, lipsită de obscuritățile din traduceri mai vechi. La fiecare canon se indică și canoanele paralele, cari tratează despre aceeași chestiune și apoi urmează tălmăcirile amănunțite ale lui Mișăș, cari, lămuresc chestiunile din toate punctele de vedere. Găsim însă și multe note ale Părintelui Popovici cu referire la Biserica noastră.

Precum volumul prim, așa și cel prezent este un mijloc auxiliar prețios atât pentru clerul nostru, cât și pentru toți credincioșii Bisericii noastre doritori să cunoască și să aprofundeze adevărata concepție creștină ortodoxă.

Cartea se poate comanda la *Librăria Diecezană* din Arad precum și la alte librării din țară trimițându-se pe lângă preț și 10 Lei pentru porto.

— o —

PORUNCA IUBIRII de Arhimandritul Policarp Morușca

I. P. C. Sa Arhimandritul P. Morușca, este unul dintre cei mai stăruitori misionari ai Bisericii noastre. În broșura aceasta d-sa stăruie asupra necesității misionarismului Bisericii noastre, pentru a trezi sufletele lăncezite ale credincioșilor. Se stăruie cu deosebire asupra faptelor iubirei creștine din care emanează caritatea creștină.

Broșura cuprinde 50 de pagini. Se împarte în următoarele capitole:

Porunca iubirii. Porunca cea nouă. Cum au înțeles apostolii porunca dragostei. Porunca dragostei la cei dintâi creștini. Faptele milei. Izvorul faptelor de milostenie. Cerințe externe. Indemnuri din trecut. Instituții de ocrotire socială. Așezăminte de caritate. Sfintele mănăstiri și caritatea. Caritatea la sate.

Nr. 6594—1934.

Comunicat

Se aduce la cunoștință celor interesați, că examenul de calificare preoțească cu absolvenții de teologie din Eparhia Aradului, precum și examenul preoțesc de promoție, se va ține Luni în 3 Decembrie a. c. și zilele următoare în sala de ședințe a Consiliului eparhial cu începere dela ora 8 dimineața.

La examen sunt admiși numai candidații cari au achitat toate taxele de întreținere în Semnariul teologic.

La cererea pentru admitere la examen sunt a se alătura următoarele acte justificative:

1) Actul de botez.
2) Diploma sau certificatul despre studiile anterioare teologice.

3) Certificatul de absolvență teologică.

4) Certificatul de moralitate.

Pentru examenul de promoție:

1) Certificatul de calificare preoțească.

2) Certificatul de serviciu eliberat de protopopul respectiv.

3) Douăzeci de predici, lucrate de petiționar.

Arad, 25 Octombrie 1934.

† Grigorie, Episcop

Parohii vacante.

Comitetul ppopesc ort. rom din tractul protoprezbiteral Chitighaz (Ungaria) publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție a concursului în organul oficial „Biserica și Școala“ pentru îndeplinirea postului de protopop cu sediul în Chitighaz. Venițile împreunate cu acest post sunt:

1. Uzufuctul sesiunii parohiale centrale,

2. De fiecare suflet 2 fileri încasați în proporție numerică a sufletelor dela fiecare parohie prin epitropia parohială. Acei cari doresc a reflecta la acest post de protopop, să binevolască a-și înainta cererile instruite reglementar cu toate actele și documentele prevăzute în st. org. și în concluzele congresuale, cari se recer dela concurenții la postul de protopop, în termenul concursului păr. Dimitrie Săbău pr. în Giula încredințat cu conducerea actului electoral din partea sinodului ppopesc din 18 August 1934.

3—3

Comitetul protopopesc ort. rom.
din tractul Ketegyháza

